

*І.С. Хоронжевська-Муляр, Г.А. Мартинюк, Г.М. Шевченко,
А.П. Резніков*

ЧАСТОТА ОДНОЧАСНОГО ВИЯВЛЕННЯ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ ВІРУСУ ГЕПАТИТУ С СЕРЕД ЖИТЕЛІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ДЗ “Обласна санітарно-епідеміологічна станція”, м. Рівне

Гепатит С (ГС) – надзвичайно актуальна медична і соціальна проблема. Популяція вірусу ГС (ВГС) характеризується високим ступенем гетерогенності. Для вирішення епідеміологічних завдань щодо вивчення генетичної характеристики ВГС, які циркулюють на певній території, шляхів передачі і закономірностей їх поширення в популяції важливе значення набуває ідентифікація генотипу і визначення субтипу цих вірусів.

Метою роботи було вивчити структури генотипів ВГС, які циркулюють серед населення Рівненської області, і встановити частоту виявлення поєднаних генотипів ВГС.

Дослідження проводили в Центрі молекулярної діагностики (ПЛР-лабораторії) Рівненської обласної СЕС методом ПЛР з допомогою тест-систем “Амплі-Сенс-НСV-генотип”. Усього за період з жовтня 2007 р. по червень 2009 р. було генотиповано 94 проби плазми крові пацієнтів з хронічним ГС (ХГС), в яких було виявлено РНК ВГС методом ПЛР, серед них було 42 медичних працівників і 52 особи з числа інших груп населення.

Протягом останніх років у Рівненській області захворюваність на гострий ГС була на низькому рівні: у 2007 р. виявлено 12 випадків (1,0 на 100 тис. населення), у 2008 р. – відповідно 11 (0,98). Разом з тим у 2008 р. серед жителів області було виявлено 1088 осіб з антитілами до ВГС (анти-ВГС) у сироватці крові.

При дослідженні 161 проби плазми крові осіб з анти-ВГС у 107 (66,5 %) було виявлено РНК ВГС. При генотипуванні ВГС 94 осіб у 52 (55,3 %) пацієнтів був виявлений генотип 1b, у 19 (20,2 %) – генотип 3a, у 8 (8,5 %) – генотип 2, у 4 (4,3 %) – генотип 1a. Одночасно два генотипи ВГС було виявлено у 3 (3,2 %) осіб, зокрема генотипи 1b і 3a – в 1 (1,1%), 1b і 2 – у 2 (2,1 %); ще у 8 (8,5 %) пацієнтів встановити генотипи ВГС не вдалося.

Серед 42 обстежених медичних працівників, в яких була виявлена РНК ВГС у плазмі крові, частка генотипу 1b ВГС була помітно вищою – 69,0 %, ніж серед 52 осіб з інших груп населення, де цей показник становив 44,2 %, а частка генотипу 3a була в 3 рази нижчою і склала 9,5 % проти 28,8 %.

У той же час два генотипи ВГС було виявлено 3 (7,1 %) медичних працівників із 42 обстежених, у тому числі генотипи 1b і 3a – в 1 (2,4 %), 1b і 2 – у 2 (4,8 %). Серед 52 осіб з інших груп населення два генотипи ВГС не виявлено.

Таким чином, виявлена різниця в інфікуванні медичних працівників та інших груп населення генотипами ВГС свідчить про різні шляхи передачі збудника серед них і, можливо, про різну інфікуючу дозу генотипів ВГС 1b і 3a. Ми можемо думати, що генотип 1b має меншу інфікувальну дозу, ніж генотип 3a, тому легше передається парентеральним шляхом серед медичних працівників при травмах, пов'язаних з проведенням медичних маніпуляцій. Інфікування генотипом 3a ВГС здебільшого характерно для ін'єкційних наркоманів при парентеральному введенні наркотичних препаратів.

Особливість професії медичних працівників, часті травми при проведенні медичних маніпуляцій, на наш погляд, сприяють реалізації парентерального механізму передачі ВГС серед них і не виключають багаторазового інфікування цими вірусами, про що свідчить виявлення двох генотипів ВГС у 7,3 % медичних працівників з наявністю РНК ВГС у плазмі крові.